

Főszerkesztő és ideiglenes felelős szerkesztő: **Dr. Olosz Lajos**
Laptulajdonos: **CORVIN**
Lapkiadó R. T.

DÉLI HIRLAP

A timisoarai törvényszék bej. sz. 83. (Dos. No. 934/1938)
Alapította: **Dr. VUCHETICH ENDRE**
és **Dr. VARNAY ELEMÉR**

Ziarul Comunității Maghiare din România ■ A Romániai Magyar Népkegyesség lapja

XII. Pius pápa rádiószózata

„Valamennyi népnek meg kell adni a méltó béke reményét“

Háromhatalmi találkozó tervét vetette fel Churchill quebeci rádióbeszédében Boris király földi maradványait a rilai kolostorban helyezik nyugalomra — Filoff fontos tanácskozásai a volt bolgár miniszterelnökökkel — Hansson svéd kormányelnök nyilatkozt a dániai eseményekről Finnország cáfolja a különbéke híret

Berlint angolszász repülő-támadás érte — Eddig 47 bombavető lelövését jelentették

A Szövetséges sajtó Churchill brit miniszterelnök quebeci rádiószózatának különösen azt a részét emeli ki, melyben az angol-amerikai-szovjet együttműködés szükségességét hangsúlyozta. A Times című londoni lap megjegyzi, hogy addig is, amíg Sztalin módot talál a hármass értekezleten való részvételre, célszerű lenne a három hatalom külügyminisztereinek értekezletét már bizonyos kérdések tisztázása. A Daily Telegraph szerint a politikai döntéseknek a Szovjettel való megbeszélése nem udvariassági gesztus, hanem gyakorlati szükségesség. A Daily Mail helyesen tartja, hogy Churchill nem nyilatkozott a háború befejezésének időpontjáról, mert ez is nagyrészt a hármass értekezlet eredményétől függ.

A pápa békeszózata a világ népeihez

Róma. A Stefani olasz hírügynökség XII. Pius pápa szerdai rádiószózatát összefoglaló jelentésben ismertette.

Beszéde bevezetésében XII. Pius pápa utalt arra, hogy immár négy esztendő pergett le azóta, amióta minden idők legpusztítóbb háborúja kitört. Emlékeztetett arra, hogy kevéssel az ellenségeskedések kitörése előtt megismételte felhívását az országok és népek vezetőihez, hogy kerüljék el ezt a szerencsétlenséget. A pápa szavára azonban nem hallgattak; az országok szelleme győzedelmeskedett. Ez a győzelem azonban vereséget jelentett, mondotta a pápa.

A továbbiakban XII. Pius pápa hangoztatta, hogy az egész világ érdekében ma is ugyanazzal a szeretettel fordul a népekhez, mint a háború előestéjén. A most dúló nagy háború hamarosan elérni csuespotját és ez a tragikus valóság mindennél többet mond. Valamennyi nemzetben megfigyelhető az ellenszenv növekedése a totális háború módszereivel szemben, melyek az isteni és emberi jog minden szabályát és mértékét túlhaladják. A pápa rámutatott a népeknek egyre jobban győtrő kétségére a borbalmak folytatása tekintetében, majd hangoztatta, hogy valamennyi népnek meg kell adni a méltó béke reményét s az igazságos béke és a tények között meg

kell teremteni az összhangot. A népekben csak így erősödnek meg a hit az igazságban, az igazságban, a nemzetek közösségében a jövőben.

XII. Pius átszánta a földet mindazoknak, akik a békéért fáradoznak s akik közreműködnek abban, hogy a háború és béke közötti jelenlegi holtponton az emberiség túljusson. Áldását adja mindazokra, akik meghallgatják a nép kiáltásait, mely anynyi gyász és pusztulás után nem ker más, csak békét, kenyeret és munkát. Ova inti a pápa mindazokat, akik az emberiség e rettenetes vívódásában nem érzik át teljes felelősségüket a népek sorsáért és fennpartják a gyűlöletet és az összeűzéseket a nemzetek között.

Rádiószózata végén a pápa azt a kívánását fejezte ki, hogy a hatalmasok és a népek vezetői, Istentől fejtől fogva, a méltó béke és a kegyesség szellemében hassanak oda, hogy a most folyó év ne az embermészárlás és rombolások jegyében érjen véget, hanem jelentse már a testvér megbékélés, megértés és az újéletről új korszakának kezdetét. XII. Pius pápa ezután a rádióhullámain keresztül apostoli áldását adta a világ katolikusaira és mindazokra, akik együttérmeznek a népével a béke szeretetében és a békéért való munkában.

és amerikai hajók és partraszállási járművek nagy száma ezekben a kikötőkben arra mutat, hogy új szövetséges partraszállási vállalkozások állanak küszöbön a Földközi-tengeri térségben.

Az új partraszállási kísérlet helyét illetően megoszlanak a vélemények. Eisenhower amerikai tábornok csapatainak készülődjése arra engednek következtetni, hogy a szövetségesek az olasz szárazföld déli részén, a legdélibb két félszigeten tervezik a partraszállást: Calabriában és Apuliában. Calabriában kisebb angol rohamegységek már zavaró-támadásokat kíséreltek meg, ezeket azonban a partvédelemnek sikerült elhárítania. Van oly vélemény is, mely szerint a két nagy sziget, Korzikán és Szardínián van a sor. Katonai szakértők ezt mindazonáltal nem tartják nagyon valószínűnek, mert a két sziget megrohanása jelentős tengeri erőket költne le a szövetségesek részéről. Berlinben mérlegelik az angolszások dél-franciaországi inváziójának lehetőségét is. Ami az esetleges délgörögországi partraszállást illeti, ez az angolszások számára keesegtetőbbnek látszik, — vélik Berlinben. — Tény, hogy a szövetségesek széleskörű előkészületeket tettek.

A Rador berlini távirata megemlékezik a Délkelet-Angliában folyó hatalmas csapatösszevonásokról is, melyek szintén hajóösszevonásokkal párhuzamosak. Berlinben e mellett rámutatnak arra is, hogy a német repülőterek és a nyugat-franciaországi vasúti hálózat jelen irányuló szüntelen légitámadásokkal az angolszások rendszeres kísérleteket tesznek a német elhárítás és közlekedés megbénítására. Német részről számot vejtettek ezekkel az inváziós készüldésekkel s az atlanti fal helyőrségeinek megerősítése révén erőátcsoportosításokat hajtottak végre. — fejeződik be a Rador berlini jelentése.

Finnország

Az utóbbi napokban mértékadó finn körök ismét szükségesnek találták az olyan híreszteléseknek megcáfolását, melyek finn békátáogatódzásokról és finn-szovjet különbéke lehetőségéről szóltak. Tény, hogy a szövetségesek részéről indított „idegháború” Finnország irányában is fokozódott s ezt a többi között az a körülmény is jellemzi, hogy a quebeci és a most kezdődő washingtoni tanácskozások napirendjére — az amerikai lapok értesülése szerint — Finnország problémájának megvitatását is kitűzték.

A Neue Zürcher Zeitung című svájci lap megállapítja, hogy a finn közvélemény a Roosevelt-Churchill találkozó híreit nagy érdeklődéssel kíséri, mert úgy sejtik, hogy talán Finnország sorsát is beható tanácskozások tárgyává teszik. Ezt a véleményt megerősíteni látszik a New York Times című amerikai lap egy teljesen megértő hangú cikke, amelyben az áll,

A szövetségesek

Churchill brit miniszterelnök a quebeci fellegvárból a világ valamennyi népéhez intézett rádiószózatában a többi között megemlékezett az angolszás-szovjet viszonyról. Utalt arra, Anglia 20 évre szóló egyezményt kötött a Szovjettel s a maga részéről azon lesz, hogy e megállapodás gyümölcsöző legyen. A brit kormányfő ismét kifejezte óhaját, hogy Sztalin vegyen részt a hármass értekezleten. Ennek az értekezletnek előkészítése lesz a három hatalom külügyminisztereinek legközelebbi feladata. Ebben a vonatkozásban a bázei Natio nazi Zeitung londoni munkatársa azt jelenti, hogy a „technikai” hármass értekezlet összeállítására — a három külügyminiszter találkozására — még ebben a hónapban sor kerül. A svájci lap londoni tudósítója egyébként úgy tudja, hogy a quebeci értekezlet határozatairól Sztalinnak a legteljesebb mértékben tájékoztatás. Churchill Quebecből tegnap Washingtonba utazott, hogy folytassa megbeszéléseit Roosevelttel. Az Universal berlini tudósítója szerint Washingtonban az angolszás-szovjet viszony és az olasz kérdés kerül megvitatásra.

Bulgária

A politikai események egyébként európai vonatkozásban is rendkívül érdekesek. Három ország áll a politikai érdeklődés középpontjában: Bulgária, Svédország és Dánia.

„Bulgáriát illetően Berlinben vannak abban, hogy Filoff miniszterelnöknek euséára és az elhunyt uralkodó politikáinak folytatására hívó szava meghallgatásra talál a bolgár nép körében. Nem titok azonban — jegyzi meg az Universal című román lap berlini tudósítója — hogy Németország és a hármass szövetsége hatalmas támaszát veszítette el Boris bolgár királyban.”

A német-svéd viszony

A Németország és Svédország között felmerült ellentét — mint erről már beszámoltunk — német demarsra veze-

tett. A német sajtó megragadta ezt az alkalmat és élesen bírálja a svéd sajtó magatartását, azt állítván róla, hogy nem semleges.

Az Europress stockholmi jelentése szerint a svéd külügyminisztérium szóvivője megerősítette azt a hírt, hogy Thomsen Hans stockholmi német követ a skagerraki összetűzés ügyében jegyzéket nyújtott át a svéd külügyminiszternek. A svéd kormány egyébként mint — lapzártakor értesülünk — újabb jegyzéket intéz Berlinhez, előbb azonban meg várja a svéd tengerészeti törvényszék állásfoglalását.

Dánia

Hansson svéd miniszterelnök vasárnap Kalmárban beszédett mondott és megemlékezett a dániai eseményekről is, — jelenti a Rador. — Kijelentette, hogy „könnyen érthető okokból nem foglalkozhatik részletesen mindazzal, ami ma a svédok lelkiében végbemegy, annyit azonban mondhat, hogy a svéd nép mélyszégyen megindultsággal értesült arról hogy egy testvérnép fokozott nyomásnak és nagyobb nehézségeknek van alávetve. A svéd nép együttérez a dánokkal. A dániai események Svédország számára is tanulsággal szolgálnak, — folytatta Hansson. — Ezek az események megmutatták, mily gyorsan állhat

elő váratlan helyzet. Az a megállapítás egyben figyelmeztetés is a svédok számára: érdekelik védelme érdekében laudakatlanul öröködniük kell. Ez nem csak a svédok, de a testvérnépek szempontjából is célszerű”, — mondotta Hansson.

A német sajtó tudtul adja, hogy tegnap a dán lapok ismét megjelentek. A távbeszélő és táviró-forgalom újból megnyitott. Dánia és Svédország között részben helyreállt a kommunikáció. A német lapok a kivételes állapot elrendelését szükségeszerű intézkedésnek mondják. Idegen ügynökök Dániában a német véderő ellen igzattak és szabotázsakciókat követtek el. Ebben angol részről eljőernyősök is közreműködtek, — írják a német lapok. Rendre feltétlen szükség van, mert nem lehetetlen, hogy az angolszás hatalmak az európai szárazföldnek északra való megrohanását Dániában és nem Norvégiában fogják megkísérelni.

Inváziós készüldések

A Rador hírügynökség egyik legújabb jelentése berlini táviratot ismert, mely felhívja a figyelmet a kelet-tunizai és kelet-szicíliai kikötőkben folyó szövetséges hajógyűlékezésekre. A jelenlegi rámutat arra, hogy a német légi-erő a szövetséges hajóösszevonásokat ismételtelen hevesen támadta. Az angol

„Hogy „lehetetlen a kis Finnországnak nem kívánni minden jót”. Ezt a cikket a finn sajtó meglepedéssel vette tudomásul. Kétségtelen azonban, írja a svájci lap, hogy Finnország jövőjéről a döntő szót nem a nyugati hatalmaknak, hanem az oroszoknak kell kimondaniuk. A finn

sajtó növekvő nyugtalansággal kíséri az angolszász hatalmak és az oroszok között állítólag felmerült véleményeltéréseket. A Karjala című finn lap figyelmeztet az angolszászokat arra, mit jelentene a Szovjet hatalmi túlsúlya Európában, „főleg az északi országok

szempontjából”. A szociáldemokrata Arbeitshiljédel hangsúlyozza, hogy „a Szovjet háborús céljai körül uralkodó homály a legerősebb akadályának, hogy Finnországban új politikai áramlatok érvényesülhessenek.”

(—7)

Jelentéseink a harcterekről

Összeomlott szovjet támadások a kubáni hídfő román állásai előtt

Berlin. A német vezéri főhadiszállás legújabb jelentése szerint a keleti harctéren a kubáni hídfőnél a román csapatok állásai ellen intézett számos szovjet támadás összeomlott.

A Miuszki nyugatra levő harci körzetben, Charkovtól nyugatra, Rylszk és Sveszk területén, valamint Vjasznától nyugatra több szovjet támadás, részben kemény közelharc folyamán, összeomlott. A német csapatok ellentámadásai eredményesek voltak.

Az arcvonal északi szakaszán a nap általában csendben telt el.

A Szovjet tegnap 184 páncélost vesztett.

Jeiszk kikötője előtt az Azovi-tengeren könnyű német tengeri harci erők elszilvesztettek egy szovjet ágyúmaszát.

Az Izjum körzetében lefolyt elhárító harcokban a 40. páncélos hadtest, Henzici a páncélos csapatok tábornokának vezetésével különösen kitüntette magát.

A hadi tengerészet messzehordó harci útegei az angol partok előtt tűz alá vettek egy ellenséges hadihajókötelőket és egy tengeri járművet felgyújtottak.

Az elmúlt éjszaka nagy angol légitámadások újabb megrázkódtatást hoztak a területén. A német éjszakai vadászok, a légharó és fényszóró lámpákkal való együttműködésben szétgrazdálták az ellenséges bombázó kötelékeket úgy, hogy az ellenség által tervezett összefoglaló hatás nem jött létre. Egyes városnegyedekben, valamint a birodalmi főváros környékén, részben tetemes rombolások támadtak. A lakosságnak csekély veszteségei voltak.

Mágános ellenséges zavaró repülőgé-

pek a német birodalom más helyeire is dobta tervszerűen bombákat. A légvédelmi erők, eddig érkezett jelentések szerint, 47 angol bombázót lőttek le. 8 további repülőgépet az ellenség tegnap a megszállt nyugati terület fölött vesztett el.

A német hadi tengerészet és a légi fegyvernem augusztus hónap folyamán elsüllyesztett: 2 cirkálót, 6 rombolót, 1 tengeralattjárót, 1 aknautató naszádot és 5 gyorsnaszádot. Megrongál-

tak ezenkívül: 1 csatahajót, 10 cirkálót, 12 gyorsnaszádot és 5 más hadihajó-egységet.

70 ellenséges kereskedelmi hajót 77.000 bruttó tonna tartalommal, valamint 4 szállító vitorlást megsemmisítettek, 125 más ellenséges hajót pedig ke-rek 580.000 tonna tartalommal elaltá-tak. Az eltalált hadi és kereskedelmi hajók egy részének sérülései olyan súlyosak, hogy ezeknek elvesztésével is számolni lehet.

Brit harci csoport partraszállási kísérlete Calabriában

Berlin (Rador). Katonai forrásból közlik, hogy egy elég erős — mintegy négyszáz főből álló — angol harci csoport vasárnap partraszállást végzett Reggio di Calabriánál, az olasz csizma orránál. Az ellenintézkedések eredményeként az angol harci csoportot teljes szétszórta. Azokat az angol katonákat, akiket nem öltek meg, a hegyek-

be menekültek, ahol egyenkint fogták el őket.

A német fővárosban megjegyzik, hogy valószínűleg angol partraszállási kísérletről van szó hídfő létesítésére. Ezt bizonyítja az a körülmény is, hogy a foglyoknál nagy-számu teljesen felszerelt jeladó készüléket találtak — fejezik be Berlinben.

Szövetséges erő-összevonások Tuníziában, Szicíliában és Délkelet-Angliában

Berlin. Német felderítők Bizerta kikötőjében, a szicíliai vízekben és Orán körzetében hajók és partraszállási járművek nagyobb gyülekezését figyelték meg. Ebből arra következtettek, hogy az angolszász szövetségesek Dél-Olaszországban partraszállást akarnak megkísérelni. A calabriai és aqualiai félszigetek azonban, amelyek egy ellenséges partraszállásnál tekintetbe jöhetnek, messzemenő elkasztosodásuk következtében meglehetősen nehézségeket állítanak nagyobbarányú katonai műveletek elé

és nem nyújtanak lehetőséget repülőterek létesítésére. Ezenkívül a két félsziget könnyen és aránylag csekély haderővel elre-szelhető.

Oránnál körülbelül 300.000 főnyi francia szakadár-sereg gyülekezik, amelynek utiránya valószínűleg Korfúka és Franciaország déli partvidéke. Délkelet-Angliában is megfigyelték nagyobb seregszempontosításo-kat és hajógyülekezéseket. Itt valószínűleg félvezetési műveletről van szó. A német hadvezetőség minden eshetőségre felkészült, mondják Berlinben.

A politikai arcvonal

Filoff fontos tanácskozása a volt bolgár miniszterelnökökkel

Szófia. (Rador). A Stefani olasz hírügynökség jelenti: Filoff bolgár miniszterelnök kedden fogadta Cankoff, Musanoff, Zlateff tábornok és Georgieff tábornok volt miniszterelnököket, akikkel fontos megbeszélést folytatott a Boris király halála folytán előállott új helyzettel kapcsolatban.

SVÉD SZÓVIVÓ VALASZA A NÉMET JEGYZÉKRE

Stockholm. (Europapress). A svéd külügyminisztérium szóvivője megerősítette azt a hírt, amely szerint Thomsen Hans stockholmi német követ a Skagerrákban történt incidenssel kapcsolatban jegyzéket nyújtott át a svéd külügyminiszternek.

A külügyminisztérium szóvivője egyben újból nyilvánosságra hozta a svéd felfogást. E szerint visszautasítják azt a német állítást, hogy a svéd halászhajókat német megtiltés szerint vétve a semleges magatartás ellen, kémkedési cselekményben vettek részt — fejeződik be a jelentés.

DÁNIABAN KÖNNYÍTÉTEK A KIVÉTELES ÁLLAPOT INTEZKEDÉSEIN

Kopenhága. (Rador). A dániai lakosság nyugodt magatartásának következtében a kivételes állapot első napjai után könnyítéseket hoztak. Az utcaórák a közlekedést most reggel öt órától esti 11 óráig engedték meg. A színházak és mozgóképszínházak nyolc óra helyett tíz óráig zár-nak. A közlekedési eszközök is tovább maradhatnak forgalomban. A könnyítések a lakosság körében jó benyomást keltek. Rendzavarás nem történt. Egy napi megszakítás után az újságok ismét megjelentek Kopenhágában.

GENTILE IS LEMONDOTT

Róma. (Rador). III. Viktor Emánuel király és császár elfogadta Pietro de Francis-

báronak, a római egyetem rektorának valamint Giovanni Gentile szenátorának, a pizai főiskola igazgatójának lemondását. (Rador)

GUIDO DE RUGGERO A RÓMAI EGYETEM ÚJ REKTORA

Róma. (Stefani). A római egyetem rektorává Guido de Ruggero professzort nevezték ki.

FINNORSZAG CÁFOLJA A BÉKETAPOGATÓZÁSOK HIRÉT

Róma. Finnország római követe erő-lyesen cáfolja azokat a külföldi híreket, amelyek Finnország állítólagos béketapogatózásáról szólnak. A követésen kijelentették, hogy Finnország nem

gondol különbékére és utaltak Finnországnak a helsinki lapokban és a római újságokban is ismertetett felfogására, hogy amennyiben szóba kerülne a béke, az erre vonatkozó ajánlatnak nem Finnországtól kellene származnia. „Finnországban — hangoztatják illetékes finn körök — nem látják szükségesnek, hogy másképpen gondolkozzanak, mint 1939 őszén, mert a helyzet azóta nem változott. Finnországnak akkor is védelmi harcot kellett folytatnia és azt folytatja ma is. És ezt a harcot — mondják Helsinkiben — akkor is folytatni fogjuk, ha egyedül maradunk.”

Churchill quebec-i rádióbeszéde

Lisszabon. Kedden a quebec-i rádióban elmondott beszédében Churchill angol miniszterelnök rámutatott arra, hogy találkozója Roosevelt elnökkel szükséges volt. Ezután dicsérő szavakkal szölt Kanadáról, amely nagyhatalom lett s amely ipara révén értékes hozzájárulást jelent a hadigazdálkodás számára.

Az angol miniszterelnök megemlékezett a Szovjetszövetséggel kötött husz-éves szerződésről s kiemelte, hogy az angolok mindent meg fognak tenni annak érdekében, hogy a szerződés gyümöl-

csét meghozza.

A Szovjet fávalléte a quebeci értekezletről azzal magyarázható — folytatta Churchill, — hogy az értekezleten Japánnal szemben való intézkedésekről is tárgyaltak s tudvalevő, hogy a Szovjet-szövetségnek Japánnal öt évre szóló megnevezési szerződése van, következésképpen Oroszország részvétele a megbeszéléseken nem volt szükséges.

Ezzel kapcsolatban az angol miniszterelnök annak az óhajának adott kifejezését, hogy ő és Roosevelt Sztalin marsallal hármas értekezleten találko-

zanak. Rámutatott arra, hogy ez eddig nem volt lehetséges, mert Sztalin a szovjet erők főparancsnoki minőségében nem hagyhatja el a hadszínteret. Megjegyezte azonban Churchill, hogy mind ő, mind Roosevelt elnök kitartanak a hármas találkozó gondolata mellett.

Szükségesnek mutatkozott — mondotta — hogy a közbeeső időben a három állam külügyminisztere találkozzék, és előkészítse azokat a kérdéseket, amelyek a három államfő találkozásakor tárgyalásra kerülnek.

— Nincsen ok — folytatta szavait Churchill — hogy ne tájékoztassuk a Szovjetuniót mindenről, ami Quebecben szóba került. Előre látom a napot, amikor a szövetségesek hadseregei partraszállanak az európai szárazföldön. Természetes, hogy ennek idejét előre nem mondjuk meg.

— Nem tudjuk, hogy a háborúnak mikor lesz vége. — mondotta Churchill, — mert nem tudjuk, hogy a harctéri események milyen hatással lesznek a német hadseregre és a német népre. Az egész világot érdekli, hogy mikor lesz vége a háborúnak, de felesleges erre vonatkozólag minden jóslatokat. Kívánjuk, hogy a háboru minél előbb érjen véget és utána tartós béke következék, — fejezte be szavait.

CIANO GRÓFOT ELFOGTAK?

Róma. Ciano gróf titokzatos eltűnése egész Olaszországot foglalkoztatja. A Berner Bund című svájci lap szerint egész Olaszországban keresték Ciano-t és maga Senise rendőr-főnök vette kezébe a nyomozást. A pályaudvarokat, repülőtereket, kikötőket, valamint Ciano birtokait megfigyelés alatt tartották. Különösen Livornóban, Ciano szállóvárosában fokozták az ellenőrzést. A hatóságok ugyanis feltételezték, hogy Ciano még nem hagyta el Olaszország területét.

Mint újabb híradás jelenti, ez az utóbbi feltevés helytállóknak látszik. A biztonságos hatóságoknak állítólag sikerült Ciano gróf volt külügyminisztert a francia-olasz határon feltartóztatni, jelentést külföldben hivatalosan még nem erősítették meg.

MEGERŐSÍTETEK GANDHI LE-TARTÓZTATÁSI VÉGZÉSET. (Amsterdam). Az indiai szövetségi bíróság kedden kiadott rendelettel megerősítette az indiai alkirálynak az év április 28-án Gandhi és társai ellen kiadott tartóztatási végzését. (DNB)

BOLDOG MARGIT SZENTTÉAVATÁSA. (Vatikánváros). Árpádházi Boldog Margit szenttéavatásának eljárása már befejeződött és XII. Pius pápa alá is írta az erre vonatkozó zárójegyzék-könyvet. A háborúra való tekintettel azonban az ünnepélyes szenttéavatás nem fog a Szent Péter bazilikában megtörténni, hanem pápai bullában közlik a katolikus világgal a szenttéavatást. A pápai bulla néhány nap múlva megjelenik.

„HALADÓ MUNKASPART” ELNEVEZÉSSEL ÚJ PART ALAKULT KANADÁBAN. (Genf). Londonból érkezett jelentés közli, hogy Tim Buck, a kanadai feloszlott kommunista párt volt főtitkára „haladó munkaspárt” elnevezés alatt új pártot alakított. Az új párt, amely nevében egyáltalában nem emlékeztet a kommunizmusra, magában tömöríti az összes kanadai kommunista elemeket. (DNB)

VIIPURI ÜNNEPE. (Helsinki). Most volt két esztendeje annak, hogy a finnek visszafoglalták Viipurit, Karjala fővárosát. Ebből az alkalomból a templomokban istentiszteleteket tartottak, majd koszorukat helyezték el az elesett hősök sírjaira. Az ünnepséget a helyőrség díszfelvonulása zárta be.

FORUM-MOZI. ARAD
Tévébeszélő 20-10
Főadások 3. 5. 7. és 9-kor.

Ma. Hiteles leírás a tengeri háborúról.

A tenger őrei

Műsoron kívül a legújabb híradó.

A Déli Hirlap gazdasági és jogi figyelője

Ömunkaidőkrak.

CSAKÁNY BELA dr.
és
TAKÁTS LAJOS dr.

25

A látványossági adó kulesát, amelyet 1943 április 1-én a színházi előadásokra 28 százalékosan állapították meg, a pénzügyminisztérium 20 százalékosra szállította le. Ötven százalékos adómentességet biztosít a módosító rendelet törvény a hivatásos művészi értékű román szerzőktől származó román színdarabok előadására. E kedvezményt csak előzetes véleményezés után adják meg. A rendelet törvény végül csökkentette a különböző látványosságokra kiadandó szabadjegyek számát (M. O. 1943 VIII. 28., 561. számú rendelet törvény).

A pénzügyminisztérium két, egymást követő rendelettel egyrészt módosította a jövedelmezőségi arányszámok jegyzékében szereplő több elnevezést, másrészt egyes jövedelmezőségi arányszámokat leszállította. Az első rendelet (M. O. 1943 VIII. 28., 263.069. számú rendelet) a központi adóügyi bizottság véleményezése alapján a „gránitkő kitermelése” elnevezést „gránitkő és bazaltkő kitermelése” elnevezésre változtatta 7 százalékos arányszámmal; ugyanezt a homok-, kavics-, bazaltkő-épületkő-, kvarc- és kőszárlék-kitermelés elnevezésből a bazaltkővet törölte. Ennek jövedelmezőségi arányszáma 11 százalék. A kőművelő föld (agyag, fajansz, kaolin, samott stb.) kitermelésének arányszáma 20 százalékról 15 százalékra, a butorszállító vállalatok arányszáma pedig 10 százalékról 9 százalékra csökkent. A második rendelet a pénzügyminisztérium (M. O. 1943 VIII. 28., 263.070. számú rendelet) a fajansz-, porcellán- és üvegtárgy-kereskedeleme arányszámát 11 százalékról 8 százalékra szállította le.

A fálváltalos távirati iroda kedden a katonai és polgári ellátási államtitkárság közleményét továbbította, amely szerint a turó, vaj, tojás, fű és vágott baromfi, sózott hal, sózott szalonna, felvágott, füstölt félék, lépes méz, máh, sósdés és gyümölcs nem adagolt s éppen ezért ezeknek a cikkeknek a vásárlásához és szállításához semmiféle engedély az államtitkárságtól nem szükséges.

A nemzetgazdasági miniszter egy rendelettel az iparügyi, kereskedelmi és bányai ügyi államtitkár hatáskörét kibővítette: felhatalmazván, hogy a termények és áruk zárolását elrendelje. Eddig ez a jog javarésztben a nemzetgazdasági minisztert illeti meg (M. O. 1943 VIII. 27., 39.736. számú rendelet).

A kereskedők árukeszletének a légtámasztás pusztításától való megóvása érdekében az illetékes szervek azt tanácsolják az érdekelteknek, hogy lehetőség szerint az áru nagyrészt az üzlethelyiség alatt lévő pincében vagy alagsorban tartsák. A közlemény megemlíti, hogy az érvényben lévő rendelkezések értelmében a kereskedőnek lehetőségük van eladási jog nélküli, pusztán tárolásra szolgáló raktár létesítésére. Ez esetben semmiféle külön adót nem fizetnek. Azt a kereskedőt aki így jár el, csupán az a kötelezettség terheli, hogy üzletében ki kell függeszteni a raktár címét és azt, hogy a raktárban milyen áruk találhatóak. (Argus, 1943 VIII. 26., 9095. szám).

Az iparügyi, kereskedelmi és bányai ügyi államtitkárság zárta a kény (M. O. 1943 VIII. 25., 97.905. számú rendelet), az országos ár-kormánybizottság megszabta a hadfelszerelési és haditermelési minisztérium által a vállalatok rendelkezésére bocsátott gumiból készült gumicipők árát s új legmagasabb és legalacsonyabb munkabért léptetett életbe az utazási cikket gyártó iparban foglalkoztatott munkások számára (M. O. 1943 VIII. 24., 263. számú rendelet).

(p. j.)

A munkaviszonyra vonatkozó fontosabb jogszabályok

Ismerteti CSAKÁNY BELA dr.
(Negyedik közlemény)

Az alábbiakban felsoroljuk azokat a rendeleteket, amelyekkel egyes iparágakban dolgozó munkások legalacsonyabb és legmagasabb fizetését megállapították. Nem soroljuk fel azokat a rendeleteket, amelyekben egyes külön meghatározott vállalatok munkásainak

fizetését állapították meg. Az alább felsorolandó rendeletek kizárólag a munkások (szakmunkások, képesekkel bíró munkások, képzés nélküli munkások) fizetésének megállapítására vonatkoznak. Kimutatásunkban az 1943 augusztus 24-ig bezárólag megjelent rendeletek szerepelnek.

lalatoknak a szabadságot csoportonként kell alkalmazottnak kiadni, hogy a munka folytonossága zavart ne szenvedjen.

A szabadság idejére az alkalmazott utolsó három havi fizetésének átlaga jár. A fizetéshez hozzászámítandó a járulékok is s az így adódó havi összeget kell a szabadságidő napjainak számához viszonyítva átszámítani.

Az alkalmazottnak minden körülmények között joga van a szabadságra, tekintet nélkül arra, hogy napi vagy havihiberes, avagy átalány-béret kap.

A szolgálati idő kiszámításánál az ugyanannak a vállalatnak a szolgálatában ténylegesen eltöltött időt kell figyelembe venni, tekintet nélkül arra, hogy az folytonos-e avagy többször megszakítást szenvedett-e. Hasonlatosképpen a szolgálati időre nincs befolyással az, hogy annak tartama alatt a vállalat tulajdonosának személyében vagy a cég jogi helyzetében, avagy működési területén, változás állott be. Ugyanígy alapon számítandó a szolgálati idő az alább tárgyalandó felmondási idő kiszámításánál is.

Ha a munkaadó nem adja ki alkalmazottnak a szabadságot, a szabadságidőre járó összeg kétszeresét tartozik kártérítésként kifizetni.

Az alkalmazott elveszti hátralevő szabadságidejét, valamint következő évi szabadságához való jogát s köteles munkaadójának a szabadság idejére kapott fizetését visszatéríteni abban az esetben, ha szabadságának ideje alatt más munkaadó számára dolgozik.

A háború idejére a vonatkozó rendkívüli intézkedések alapján mindennemű alkalmazott szabadságot felfüggesztettek. A törvényes szabadságidőre az alkalmazottnak kétszeres fizetés adandó. A szolgálati időre az alkalmazottnak járó szabadságidőre minden évben legkésőbb november 1-ig a társadalombiztosító pénztárakhoz a munkügyi minisztérium javára befizetendő.

A munkügyi minisztérium a folyó évről az itt ismertetett háborús rendelkezésektől eltérően megengedte, hogy a nem hatónai vezetés alatt levő vállalatok alkalmazottnak a szabadságot kiadjassák, ha ezzel a vállalat működése nem szenved hátrányt.

(Folytatjuk)

Határidő napló

SEPTEMBER 5:

Gyapotegregáló üzemek a nemzetgazdasági minisztérium nyersanyag osztályán havonta ismétlődő bejelentést tesznek 1. a gyapotszedőktől (zónisti) egrenálásra átvett mennyiségről, 2. a termelőktől azok szükségletére megtartott gyapotnak egrenálásra hozzájuk szállított mennyiségéről, az illetékes községi vagy városi előjáróság szállítási bizonylata számának és keltének feltüntetésével, 3. a minőség szerint felsorolt átadott mennyiségről, 4. a minőség szerint felsorolt egrenált gyapotról s végül 5. a gyapotfeldolgozó vállalatoknak szállított egrenált gyapot mennyiségéről.

Bőrcserző üzemek a községi előjáróságon, vágóhidak a katonai és polgári ellátási államtitkárság termelési osztályán tartoznak jelentést tenni az előző havi bormennyiségről.

Bőrcserző üzemek az iparügyi, kereskedelmi és bányai ügyi államtitkárság nyersanyag-igazgatóságán bejelentik a marha- és kecskebőrrel lefejtett szőr mennyiségét, a feldolgozásra került bőrről számának és súlyának feltüntetésével (külön a 16 kilogrammál súlyosabb és ennél könnyebb kecskebőrt).

Iparág	A rendelet		A hivatalos lap	
	kelte	száma	kelte	száma
Asztalos és butorszállító ipar	1943 aug. 18	259	1943 aug. 20.	194
Cementgyárak és a gyárakhoz tartozó kőbányák	1943 május 6.	178	1943 május 7.	105
Cipőgyárak és műhelyek	1943 aug. 19.	261	1943 aug. 19.	195
Cukorgyárak	1943 június 30.	217	1943 június 6.	154
Cukorka és csokoládégyárak, valamint más hasonló üzemek	1943 június 24	214	1943 június 26.	146
Egészségügyi berendezési gyárak, ideértve a központi fűtésberendezéseket, szellőztetőket, jégszekrényeket stb. gyártó vállalatokat	1943 május 15	181	1943 május 19.	115
Erdőipar	1943 január 5.	85	1943 január 9.	7
Építőipar	1943 június 7.	194	1943 június 9.	132
Faipar	1943 január 5.	86	1943 január 9.	7
Fém-bányászat	1943 május 29.	186	1943 július 4.	128
Fém és mechanikai ipar	1942 szept. 30.	22	1942 október 1.	229
Fém és mechanikai ipar	1943 április 2.	147	1943 április 3.	70
Gummigyárak	1943 július 22	233	1943 július 27.	173
Gyógyszergyárak és laboratóriumok	1943 július 30.	244	1943 aug. 2.	178
Kerámiái ipar	1943 június 12.	200	1943 június 16.	137
Konzervgyárak	1943 június 30.	216	1943 július 2.	151
Lőpor és robbanó anyag gyárak	1943 július 27.	243	1943 július 31.	177
Malmok	1943 március 31.	143	1943 április 2.	78
Malmok	1943 július 28.	239	1943 július 29.	175
Műfalgépgyárak	1943 március 18.	130	1943 március 20.	67
Műjéggyárak	1943 június 22.	210	1943 június 23.	143
Növényolajgyárak	1943 június 9.	197	1943 június 11.	134
Nyomdaipar	1942 dec. 8.	58	1942 december 10.	290
Ortopédiai készülékeket (művégtagokat) gyártó vállalatok	1943 június 10.	202	1943 június 17.	138
Papír- (cellulózé, papír, kartongyárak)	1943 május 12.	180	1943 május 14.	111
Kőolajipar	1943 február 10.	108	1943 február 18.	41
Pókségek és kenyérgyárak	1943 március 17.	129	1943 március 20.	67
Pókségek és kenyérgyárak	1943 július 28.	241	1943 július 29.	175
Szénbányászat	1943 február 19.	110	1943 február 20.	43
Textilipar	1943 január 29.	97	1943 január 31.	26
Tésztaárugyárak	1943 március 31.	144	1943 április 2.	78
Tésztaárugyárak	1943 aug. 17.	256	1943 augusztus 19.	193
Timár- (bőrkiésműipar)	1943 június 12.	201	1943 június 16.	137
Utazási cikkek	1943 aug. 20.	263	1943 augusztus 24.	197
Vegyipar (kénsvyárak, aszfaltgyárak, kenőcs-gyárak, cipőkrémgyárak, szappangyárak, festőgyárak, műtrágyagyárak, stb.)	1943 július 26.	234	1943 július 28.	174
Vegytisztítók és festődék	1943 május 29.	185	1943 június 4.	128

Amely szakmákra nézve a fentebbiek szerint külön rendelet szabályozta a fizetéseket, ott az előbb ismertetett általános rendeletek intézkedéseit nem alkalmazták. A fizetéseket szabályozó rendeletek elleni kihágás a szabotázs-törvény rendelkezéseinek értelmében vétségét jelent és súlyosan büntetik.

Mint az eddig elmondottakból kiderült, a tisztviselői fizetésével csak az 1942 június 25-i, 848. számú rendelet foglalkozik. A tavasz folyamán a sajtóban napvilágot látott ugyan egy a tisztviselők fizetésének rendezésére vonatkozó tervezet, ez azonban csak tervezet maradt.

5. A szabadság

A munkásoknak 1-3 évi szolgálat után 7 nap, 3-5 év után 10 nap, 5-10 év után 14 napi szabadság jár. 10 évi szolgálati időn felül minden további év után egy-egy nappal nő a szabadságidő, 30 napot azonban semmi esetre sem haladhat meg.

Tisztviselőknek 1-3 évi szolgálati idő után 10 napi, 3-5 év után 14 napi, 5-10 év után 21 napi szabadság jár. 10 év után a szabadság ideje minden

évvel egy nappal nő, a 30 napot azonban nem haladhatja meg.

Ezek a szabadságidők csak a kötelező szabadság megállapított alsó határát jelentik. Ennél több szabadságot az alkalmazott nem igényelhet, de a munkaadó adhat. A szabadságidőnek az előbbiek szerint kiszámítandó alsó határát a munkaadó és munkavállaló közös megegyezéssel sem szállíthatja le. A 10 alkalmazottnál többet foglalkoztató vál-

A Delí Hirlap gazdasági és jogi figyelője

Mi a teendője kereskedőinknek és iparosainknak a pénzügyi ellenőrzés gyakoribb eseteiben

A legutóbb az illetékes közegek több esetben folytatták le kisebb-nagyobb vállalatoknál pénzügyi ellenőrzést. Ezeknek során kintint, hogy érdekelt kereskedőink és iparosaink még mindig nem tájékozottak kellőképpen a különféle pénzügyi törvények intézkedéseiről. Már pedig a tájékozottság hiánya védtelenséget jelent. E cikksorozatunknak az a célja, hogy a pénzügyi ellenőrzéssel kapcsolatos legfontosabb tudnivalókat felfedje, a leggyakoribb tévedések és hiányok eseteit és azok következményeit ismertesse, végül rávegye a rovat olvasót, miképpen kerülhetik el a csekélynek látszó, de súlyos következményekkel járó mulasztásokat.

I. TÉNYÁLLADEKI JEGYZŐKÖNYV FELVÉTELE PÉNZÜGYI VÉTSÉG, VAGY MULASZTÁS ESETÉN

Számtalanszor megtörténik, hogy a váratlan pénzügyi ellenőrzés oly hiányokat állapít meg, amelyről a kereskedőnek vagy kisiparosnak halvány sejtése sem volt. Megtörténik az is, hogy az ellenőrző közegek ezeknek a hiányoknak vagy mulasztásoknak fennforgását csak feltételezi, de erről bizonyítékok felmutatni ő sem tud. A pénzügyi törvények terjedelmes anyagában az ellenőrző közegek otthonosan mozog, teljes mértékben képzett, míg az adózó, különösen a kiskereskedő és kisiparos meg se tudja itélni, vajjon a kifogásolás helyes volt-e, a törvényszakas értelmezése helytálló volt-e, fennforog-e a mulasztás ténye s végül ha fenn is forog, vajjon helyesen alkalmazta-e az ellenőrző közegek a megtorlásra vonatkozó törvényszakaszt? Mindezen kérdésekre a kiskereskedő és kisiparos válaszolni nem tud. Szükséges, hogy az ellenőrzés után jogtanácsosához vagy érdekteljesítettéhez forduljon felvilágosításért. Ep ezért ügyelnie kell, hogy a tényálladeki jegyzőkönyv felvételekor ne hagyja magát oly irányba befolyásolni, mely később védekezésének hátrányul szolgál. Nem szabad elsősorban szem elől tévesztenie, hogy a tényálladeki jegyzőkönyv bizonyító erővel bíró okirat. Ha ezt a jegyzőkönyvet a kiskereskedő és kisiparos aláírja, úgy az aláírás már be is ismertette a benne foglaltak valódiságát. Kisiparosaink és kiskereskedőink nyilván nem tudják, hogy nincs olyan törvény, mely arra kényszerítene valakit, hogy az ellene felvett jegyzőkönyvet aláírja. Ha a jegyzőkönyvet felvevő közegek ragaszkodik az aláírásához, vagy ha az illető felet rábeszéli, esetleg azzal nyugtatja meg, hogy az aláírással vagy az annak kapcsán jegyzőkönyvbe mondott védekezéssel könnyít helyzetén, — a kisiparos vagy kiskereskedő állhatatosan, de mindenkor udvariasan kijelentheti, hogy nincs módjában a jegyzőkönyvet aláírni, mert előbb annak tárgya felől a kellő felvilágosításokat be akarja szerezni. Ezzel az álláspontjával a fennálló rendelkezések ellen egyáltalán nem vét, de igen sok esetben segíthet magán, mert nyitva hagyta védekezésének utját, melyet később szakszerűen fejthet ki és szabadon érvényesíthet.

Ugyancsak nem köteles a kiskereskedő vagy kisiparos bármilyen megállapított tényről írásbeli nyilatkozatot kiállítani és aláírni. Beismertő nyilatkozatok adására semmilyen törvényszakas nem kötelezi, miután a megállapítás írásbafoglalása és aláírással való meg erősítése kizárólag a megállapító közegek feladata, illetve kötelessége.

Adófizetők jól tudják, hogy még ott is, ahol nem volt sok kihágások vagy mulasztások megállapításáról, hanem egyszerűen az egyenes adó kivetéséről, mely döntő fontosságu volt a jogorvoslat szempontjából, hogy adtak-e a kivető közegek kezébe írásbeli hozzájárulást adójuk megállapításához vagy sem.

Előfordult, hogy a pénzügyi ellenőrző közegek bizonyíték címén eredeti okiratot, számlát, levelet, könyvet vettek magukhoz s azokat elvitték. Az illetőből, véleményünk szerint még akkor sem lehet eredeti okmányokat, könyveket elvinni, ha azokról az illető közegek elismervényét is akarna kiállítani. A fennálló intézkedések következtében ugyanis a kereskedő és iparos köteles könyveit, számláit, levelezését és összes igazoló okmányait tíz éven át megőrizni. Egyetlen irat elvesztése vagy fel nem mutatása 300.000 lej adóköteles jövedelmen felül az évi adó összegével, 300.000 és 150.000 lejes adóalap közötti jövedelemmel az évi adó felével, 150.000 lejen alóli jövedelemmel annak negyedével büntetendő. Senki sem hozható tehát abba a helyzetbe, hogy könyvei vagy okiratai elvitelével a törvényes kötelezettségeinek ne tudjon megfelelni. Ennélfogva kifogásolt iratok esetén az ellenőrző közegeket fel kell kényszeríteni, hogy a kifogásolt okmány pontos megnevezésével és pontos leírásával, esetleg lemasolásával. A lemasolt iratokat hitellelességének bizonyítására se lehet az adózó felet kényszeríteni. A felvett jegyzőkönyvnek az adózó fél aláírása nélkül amugyis bizonyító ereje van, mindaddig, amíg annak ellenkezőjét be nem lehet bizonyítani. Az adófizető tartózkodását viszont senki nem veheti rossz néven, annál kevésbbé, mert a tényállás ez a tartózkodás magába véve még nem dönti meg.

Mielőtt a felvett jegyzőkönyvet az illetékes felsőbb hatóság közegek jóváhagyja, ellenvetéssel lehet élni. Ebben az ellenvetésben fel lehet sorakoztatni mindazokat az érveket, melyeket a védekező fél a maga számára hasznosítani óhajt.

Ezenkívül jóhiszemű tévedés vagy tájékozatlanság esetén a pénzügyigazgatóság, nagyobb bírságoknál maga a minisztérium is a bírság igen jelentős lesváltását is engedélyezheti, nem beszélve igazságos esetekben a jogorvoslat lehetőségeiről.

Pénzügyi kifogásolás esetén tehát nem szabad rögtön elbátortalanodni és elcsüggedni, hanem hozzáértő, lelkiismeretes kezre kell bízni az ügyek vezetését és okos, helyes védekezéssel könnyíteni a megtörtént bajon. (.)

Gyakorlati jogi tanácsok

Ne vállaljunk levéltovábbítást, még akkor sem, ha a borítékot szabályszerűen felülbélyegezték.

Idenek által kézbesített és ismeretlen kézírású leveleket ne fogadjunk el. Ha bármilyen átvett levél tartalmából törvényellenes körülményekről szerzünk tudomást, forduljunk azonnal ügyvédhez.

Semmilyen körülmények között se írjunk alá olyan nyilatkozatot, vagy elismervényt, melynek tartalma ismeretlen, vagy a valóságnak nem megfelelő.

A román nemzeti bank külön engedélye hiányában, valutakihágást képez minden külföldre történő pénzáttalás, engedményezés, valamint a külföldről járó kötelezetések itteni kifizetésének elfogadása, ha a kifizetőnek sincs külön engedélye.

Tartózkodjunk a gyanus eredetű tárgyak vásárlásától. Tilos a lebélyegezetlen ósárujítók és kártyacsomagok árusítása és megőrzése.

(F. J.)

Szept. 3, péntek
B. kat.: Manzsvét
Prot.: Hilda
Ortod.: Babilasz

Napkelte: 5 ó 19 p.
Napny.: 18 ó 39 p.
A nappal hossza: 13 óra és 18 perc

A Delí Hirlap megjelenik mindennap a vasárnapok! és ünnepeket követő napok kivételével. Timișoara-temesvári szerkesztőség és kiadóhivatal: 1, Piata Brătianu 2. Telefon: szerkesztőség 50-78, kiadóhivatal 28-10.

Előfizetési ár a lap házhoz való kézbesítésével vagy postán küldve: egy hónapra 140 lej, három hónapra 400 lej. Egyes szám ára 5 lej.

Aradon előfizetések, hirdetések és felszólalások Beclama hirdető-irodában, Metianu-utca 6. Telefon: 17-11.

Glattfelder érsek temetése

Az elhunyt Glattfelder Gyula dr. érsek, csanádgyházmegyei püspök holttestét a budapesti egyetemi templomban ravatalozták fel, ahol csütörtökön délelőtt 9 órakor gyászmisét tartanak, utána pedig a koporsót Szegre szállítják és a Fogadalmi-templomban helyezik gyászmelvényre. Pénteken délelőtt 11 órakor rekviem után beszentelik az érsek földi maradványait, majd a templom kriptájában Klebelsberg Kunó gróf koporsója mellé helyezik örök nyugalomra.

Timișoara-Temesvárot pénteken délelőtt 10 órakor a püspöki székes-egyházban Glattfelder Gyula dr. érsek lelki üdvéért gyászzentiszteletet tartanak. A gyászzentiszteletet Pacha Agoston dr. megyés püspök mondja.

A falvakon a katonai előképzősök végzik a levél-kézbesítést. (București). A belügyminisztérium újjászervezte a falusi postai szolgálót az elmúlt évben végzett ház-számolás alapján. A levelek kézbesítését a katonai előképzős ifjak és csendőrök végzik. A falusi postahivatalokat közigazgatási tisztviselők (falusi pénztáros, titkár) vezetik. Ezek részére a megyei prefekturák mellett az összel külön tanfolyamot létesítenek. (Rador).

A timișoarai-temesvári parista-liceum és a Notre Dame-liceum ismét felvehet román tanulókat. Bucurestiből érkezett az értesítés, hogy a timișoarai-temesvári parista-liceum, valamint a Notre Dame-leányliceum román tanulókat mint eddig volt, továbbra is felvehet.

Három bizottság az erdélyi kereskedelmi érettségizők részére. (București). A nemzetművelési minisztérium a szeptember 6-án kezdődő kereskedelmi érettségi bizottsággal kapcsolatosan úgy intézkedett, hogy a brașoვი-brassói növekedékek a bucaresti 2-es számú bizottság, az albauljai-gyulafehérvári, blaji-balázsfalvi, hategi-hátszegei, salistei-szelistyei és sibiu-nagyszombeni jelöltek az albauljai-gyulafehérvári 3-as számú bizottság, végül a timișoarai-temesvári, aradi, lugoji-lugosi és lipovai-lippai kereskedelmi érettségizők a craiovai 4-es számú bizottság előtt vizsgáznak. A timișoarai-temesvári és brașoვი-brassói német kereskedelmi liceum végzett növendékei Brașovban-Brassóban tesznek érettségit.

Házfőnök-változás a timișoarai-temesvári parista rendházban. Mertz Károly kegyesrendi tanár, aki hat éven át állott a timișoarai-temesvári parista rendház élén, házfőnöki tisztségéről lemondott. Mertz házfőnök hat éven át a legnagyobb megelőzésre vezette a rendház ügyeit. A rendi szabályok értelmében ezt a tisztséget ennél hosszabb időn át nem lehet viselni. A házfőnöki tisztséget most Komlósi András kegyesrendi tanár vette át.

Talált tárgyak. A timișoarai-temesvári rendőrség közli, hogy a villamoson különböző holmit találtak. Ezeket a tárgyakat az igazolt tulajdonosok a rendőrkvesztura 15. számú szobájában vehetik át. A talált tárgyak közt van egy fehér gyermek-mellény, egy napvédő szemüveg, üres gyékénykosár, jegygyűrű „Nelu” névvel, kosár féllitő burgonyával és paprikával, egy kőteg fa, egy magyar könyv, szürke férfiszalmakalap, irattáska egy német könyvvel és Steiner József nevére szóló vasuti arképes igazolvánnyal, végül egy csomag fehér inggel.

Nem változtatták meg a fehér kenyér árusítási rendjét. (București). A miniszterelnökség közleményt adott ki, amelyben rámutatott arra, hogy az utóbbi időben rosszkarakatu egyének azt a hirt terjesztik, hogy a kormány-nak szándéka a fehér kenyér megszüntetése s a fehér kenyér eladásában és fogyasztásában korlátozások bevezetése. A közlemény leszögezi, hogy a hírszerzők teljesen alaptalanok, mert a kenyér jelenlegi rendszere változatlan marad. (Rador).

Módosították a romániai németek oktatásáról szóló törvényt. (București). A hivatalos lapban megjelent rendelet-törvénnyel módosították a romániai német népcsoport tagjainak oktatásáról szóló törvényt. E szerint a német népcsoportnak jogában áll elemi és közép-foku iskolákat, továbbá német nyelvű intézeteket létesítenie. (Rador).

A brașoვი-brassói kórház megnagyobbítása. (Saj. tud). A közegészségügyi minisztérium Brașov-Brassóban tiüdbetegek részére új kórházat létesített, amely teljesen elkészült és felszerelése is megvan. Az új kórházat egyesítették a meglevő Marzescu-kórházzal. Az egyesített kórháznak 110 ágyas sebészeti, 80 ágyas belgyógyászati és 150 ágyas tudógyógyászati osztálya van. A kórház igazgató-főorvosa Oprisescu Serban dr.

Mozik műsora. Szeptember 2, csütörtök: Arad: Aro: „A szív mindig fiatal” (Emil Jannings, Maria Landrock, Viktor de Kowa), Corso: „Egy leány a kikötőben”, (Amedeo Nazzari, Doris Durante), Forum: „A tenger örei”, Urania: „Macario csavargó”, — Timișoara-Temesvár: Apoljo: „Macario gróf”, Capitol: „Könyből fakadt szerelem”, Corso: „A szép ismeretlen” (Laura Solari, Antonio Centa, Sergio Tofano, Luigi Cimara), Thalia: „Vörös vihar” (Aino Taube, Oke Ohberg).

Ügyeletes gyógyszerárak. Szeptember 2, csütörtök: Arad: Butta (Avram Iancu-tér), Janka (Regele Ferdinand-ut 25). — Timișoara-Temesvár: Belváros: dr. Lupu Virgil (10 Mai-uta 5), Gyárváros: Maza-lits József (Badea Cartan-tér 8), Erzsébetváros: Sarga Gyula (Porumbescu-uta és Lahovary-tér sarkán), Józsefváros: Pildner-Steinburg (Dragalina-tér 15), Mehala: Chioreanu (Closca-uta 18). — Fratelia-Ujkiroda: Panajoth — Freidorf-Szabadfalu: Bonomi. — Augustus 3, péntek: Brașov-Brassó: Domarlu (Libertati-tér 13), Minerva (Calea Victoriei 7/a).

ODA—VISSZA
A kiskereskedő a következő távirat- küldte a nagykereskedőnek: Kérek azonnal ezer reatójást. Ha jók, csekk megy.
A nagykereskedő a következő sürgönyben válaszolt: Kérem azonnal a csekket. Ha jó, tojás megy.

AZ ELTÉVEDT VONAT
— Kérem, — szól a kalauz a kissé il-luminált utashoz, aki éppen átválta a menetjegyét — uraságod jegye másfél szél, ez a vonat az ellenkező irányba megy.
— Egek! — döbben meg az utas — és tudja már a vonatvezető, hogy milyen gabalyodás csúszott!

Kocsisokat
jó fizetéssel azonnalra alkalmaz az Egyesült Szilvizzyár R-T. Arad, Episcopiei-uta 16. szám.

A szárdinai sziget

Szárdinia a Földközi-tenger második tud róla a világ. Költők, festők, írók, mind Szicília dicsőségét eneklik, ábrázolják, magyarázzák, Szárdiniáról alig hallunk, legtöbbször a jófajta olajos halakkal hozzuk kapcsolatba. Elhanyagolt, vad vidék ez a tenger közepén. Vannak fensíkjai és mocsarai, ahol csak a bennszülött lakosság tud elgazodni, mert alig járt arra nem szárdinai ember. Másik nevezetessége a szigetnek, hogy Olaszország legtrópusosabb lakott területe. Mindössze egy millió lélek él rajta, pontosan feleannyi, mint a római uralkodó idején. Így is csak úgy sikerült egy kis életet teremteni a zárkózott, mogorva szigeten, hogy déli részén nagyobb városok létesültek, mint például Mussolinia és Carbonaria.

Büszke elzárkózottságban él a nép. Nyelvük valamennyi újlatin nyelv közül legtisztábban őrizte meg a klasszikus hagyományokat. A másik három fellegzetes hagyomány a brigantaggio, a vendetta és a malária, már mindjelenben fakul. A betváramlás megszűnt, már csak a ponyvaregényekben él.

A vendetta, a vérbosszu

azonban a mai napig is fennmaradt, sőt épp úgy dúl, mint régen. Ezt az örökséget nem lehet a lelkekből kiirtani. Rágalmazás, névtelen levelek, hatóságok előtt való vádaskodás a fegyverei ennek a gyűlöletháborúnak, amely család- és családra száll és olykor-olykor egy-egy nagy gyilkosságban ad tápot a messi jövőben folytatandó megtorlások számára. A maláriát viszont a lagunák, mocsaras vidékekről alig lehet kiirtani, másutt már tühretőbb a helyzet, hála a szakadatlan kínin felvételésnek. Nyáron és ősszel, szunyograjzás idején egyre-másra érkezik bárkákban a „chinino dello stato”, az állami csomagolásban szállított kínin.

Szárdinia legkellemesebb időszaka a tél és az ébredő tavasz. Nyáron fojtogató ott a hőség. Majdnem ötven fokos a meleg, amikor a szirokkó átönti az afrikai meleget.

trópusi gazdagságban

Alatözik a dus növényzet. Mérgesvörös virágokat tárnak az áloék, smaragdzölden ragyognak a kandaláberfák, virul az iris és narcisz. Folyók, patakok kipadnak, s csakhamar teli az üres medriök oleander bokrokkal. Néhol paratölgylek állnak kérgükfeszítetten, meztelenül, lombjaik azonban mégis frisskek, étellel teljesekek. Van itt azonban még egy furcsa növény, — a lacchia. Hegyek, völgyek, domboldalak és fennsíkok sűrű és szinte áthatolhatatlan takarója ez a szürös bozót. Valóságos kis törökkel vannak felfegyverkezve, amelyek eltépi a ruhát, felkarmolják a bőrt. Azonban nagyszerű a macchia illata, mely még Szent Ilona szigetén is ott maradt Napoleon orrában. Sokszor sóhajtott fel: — Behunytt szemmel is megérezném, mikor lépek Szárdinia földjére.

De van ott ám még valami más is, — a nurág. Ninesen olyan völgye, ninesen olyan dombja a szigetnek, amelyen

a kőkorszak eme rejtélyes emlékeivel

a nurággal ne találkozáink. Tíz-husz méter magas tornyok ezek, többnyire egy-két emeletesekek, de háromemeletesek is akadnak közöttük. Az emeleteket csigalépcsők kötik össze. Több mint hater ezer ilyen nurág található Szárdinia szigetén. Ezeket a hatalmas kőtömböket minden rágasztóanyag nélkül illesztette egymáshoz az őskorszaki építész. Törtek is sokáig a fejüket a tudósok, hogy vajjon mi lehetett ez? Lakóhely, temető, vár, várhely, vagy őrtorony? Miatán ezeknek az ódon építményeknek legnagyobb része hadászati szempontból kitűnően megválasztott területeken található a legtöbb tudós a nurágok katonai jellege mellett szavaz. A sok ott található tör és kő, nyílhegy, edény és ékszer valószínűleg csemegéje a régeszetnek. A szárdok kitűnő népművészek is. Rendkívül gazdag képzelő erővel vannak megáldva, így Szárdinia az ismeret-

Tábori lap

Írta: BABAY JÓZSEF

Sűrű Sanyi, a sánta postás, — a másikat besorozták s elvitték Galiciába, — megállt a faragott kiskapu előtt és lekiáltott Lócsós nénihez:

— Néne! Piros gyűtt!

Az öregasszony kukoricát fosztott. A kiáltásra felfigyelt s mikor megátta Sűrű Sanyit, felugrott és futott a kapuhoz.

— Nem tréfálsz, édes fiam? Piros gyűtt?

— Ehune!

Az öregasszony átvette a levelezőlapot, amely nem afféle közönséges postai „levél” volt, amelyet ma vásárolnak a trafikban, hanem piros színű, bélyeget sem viselő, tábori lap. „Kelt 1916-ban, Galiciából, feladta Lócsós Gergely kőzkatonára”.

— Jaj, nekem, az Isten álgyon mög! A Gergelyt irt!

— Az ám, de őleg szomorút.

— Ne morold te! Elővástad?

— Hát mögengedjön, igón. Mert hogy érdököl a Gergely sora.

— Jaj nekem, édes fiam. Isten tuggya hol az okulám, óvasd föl.

A sánta postás végigkémelte a falusi utcát, vajjon látják-e, hogy milyen tudós ember ő sántán is. Az utcán aludt a por és aludtak a virágzó akácok. A tiszta égen égett a nap, de azért végtelen bánat feküdt a falun.

Háboru volt.

Aztán kőhintett kettőt és kezdte.

„Kedves, jó Édősanyám és édesapám. Kívánom, hogy eme pár sor írásom rőndös egészében találja magukat is, amiben hála Isten magam is vagyok, csak nagy szomorúsággal. Az éccaka az én kedves Jóska pajtásomat, a Sebes Jósikát goló érte, szegén, a vedettán, amelybe el is halt kedves jó Édősapám és Édősanyám, el is földietik Zertentie falu alján, sirtam is, mert fakubéi jópajtásom volt, majd jelöntik hivatalosan is. Kedves jó Édősanyám monjón át Sebes nénihez, óvatosan vigye a szomorú hirt, melyben maradok szerető fiuk, Gergely”.

A sánta postás rátette kezét a sirni kezdő öreg parasztagasszony vállára. A szeme megnevésedetett, akart valamit mondani, de elfulladt összeszoruló torlán a szó.

— Jézus egymárgám, muszáj nekem vinni a hirt? Szegény Jóska. Szegény anyja. Belehal a hirbe.

A postás elment.

Az öregasszony betette a lapot a rékljébe és állt, állt gondolkozva.

Forrón sütött a nap.

Öreg, piszkoszórti bundáskutyta balagott ki hozzá az udvarról.

— Itt maracc, Bundás, átmegyök Sebesékhöz.

A kutya felnézett rá, aztán kifeküdt a kapu elé. Ha valaki érkezne, vicserit és ugat. Jelenti, hogy látogató van. Csak akkor nem ugat, ha a gazda jön. Akkor átfut Sebesék udvarába és ott ugat.

II.

Sebes néni is olyan időtáju öregasszony volt, mint a szomszédné. A konyhakemence padkáján ült, krumplit hámozott. Fején fekete kendő. Kopott nyelvi késsel hámozta a kerti rögök gyümölcsöt. Övegyasszony volt. A földet most felesben művelte a kisbíróval, mert a Jóska oda volt Galiciában.

len és névtelen művészek szigete. Úgyeségük és izlésük valóban égi adomány. Ennek a népek gyönyörű a ruházata is. Formák és színek pazar változata ez a népviselet, és teljesen lenyűgözi a szemlélőt, mikor a szárdok a templomba tódnak.

A vad és feltáratlan Szárdinia Olaszország hamupipókéja, az utolsó esztendőben nagy fejlődésen ment keresztül. A szigetemen élni már nem számíthat.

— Aggyisten, Roz! — köszönt rá Lócsós né.

— Te vagy az Katim? Aggyonisten.

— Micsinálsz?

— Hámozok.

— Hm, Hámozol.

— Ott a kisszék, ülj le, kedvesöm.

— Lapot kaptam.

— Kaptál? No! Gergelyt irt?

— Gergely.

— Az én Jósikám nem irt rá semmit?

— Nem.

— Szögény angyalom. Majd ir. A mult hétön irt, igaz. Levelet.

— Levest főzöl?

— Levest. No, osztán mit irt?

— Hát irt. Rőttenetős már ez a csata.

Csak möggyűjön szőén épségbe.

— Lőgyön velük a Mária.

Az öregasszony letette a kést, elfogyott a hámozni való. Megtörtülte a kezét a kőköténybe.

— Mért nem üsz le, Katim?

— Utók már.

Nagy, nyárdelutáni csend volt.

— Te Katim, tudod mit álmodtam az éccakn?

— Mondjad lelköm, mondjad.

— Tudod, szögény Jósikám ott állt a dífő alatt e. Csak állt, osztán engöm nézött. Én mög itt álltam a küszöbön.

Egyszerre csak hullani kezdtek rá a dífő levelei, értod?

— Értöm.

— De a dífőlevelek már feketék voltak, akár a gyászszórtó. Értöd.

— Értöm.

— Mőghalok, ha valami baja lösz.

— Dehogy lösz. Bár —

— Bár — kaptam el a szót az öregasszony és felvilánon tekintete Lócsós néni szemébe lebbent. Lócsós néni kinézett az udvarra és folytatta:

— Bár tudod, ott, abba a pokolba mindönkinek eshetik baja. Elkészülhecc rá te is, én is. Mert hogy eocor mindönkinek mög köll halni.

— A Mária mentőn mög tülte, hogy az én fiamnak baja essék.

— Bizon fáj az ilen a szűfő szivnek. de érheti goló. Mög sagnerr is, tudod. Gránát is, lellem.

— Juj, te ne is szőlj. Mőghalok utána, vagy itt kötném fő magamat e!

Es a keresztgerendára mutatott.

— El köll készülvé lönni. Ládd-e, elcsőt a szögény Megyeri Lajcsi is.

— Hat bizony elesött. De ha kegyős a Mária, az enyim meggyün. Ugye te is hiszöd, hogy meggyün.

Bár azok a fekete dífőlevelek. Egész nap surok.

— Ne réjj, lelköm, möggyün.

— Hiszöd ugye te is?

— Hiszöm. Igón hiszöm. No mögyök Szerbucc.

— Isten álgyon mög.

— Tégöd is.

Es megölelte. Es ment.

Eppen ekkor ért vissza a postás. Rászólt:

— No mama, mögmonta?

— Hát tudod, nem tuttam.

— Nem tutta? Hát most ki mondja mög?

— Eriggy be te.

— En-e? Mőnnék, de még be köll járnom az Alsó-sort. No Isten áldja.

Lócsós néni indult.

Szívet szomorítóan csendes volt a falu...

Magyar könyvkereskedők figyelmébe

Az aradi Kölcsey-Egyesület kiadásában megjelent Mikszáth Kálmánról „A két koldusdiák” című történelmi regénye. A művészi kiállítású kötet, amely a nagy magyar író néhány örökszép elbeszélését is tartalmazza, újabb szépirodalmi művek követéséig majd. A Kölcsey-Egyesület felhívja a déleldeyi magyar könyvkereskedőket, illetve a könyvtárakkal is foglalkozó cégeket, hogy a rendszeres terjesztésbe való bekapcsolódás céljából sürgősen közöljék az egyesülettel: hány példányra tartanak igényt az egyben legyenek ajánlatot az árusító jutaléokra vonatkozólag is. Egy könyv bolti ára 190 lej lesz. Tekintve, hogy kifejezetten kulturális vállalkozásról van szó, s a könyvek ennek megfelelően önköltségi áron kerülnek forgalomba, a Kölcsey-Egyesület kéri könyvkereskedőinket, hogy eches mértén szabják meg jutalékigényüket is. A könyvek szétküldése utána vételes esomagokban történik. Az üzleti megkereséseket a következő címre kell küldeni: Societatea literară „Kölcsey” p. a. „Havi Szemle” Arad, Str. Bratianu 2-4. Telefonmegkeresések a 13/97 számon.

A Déli Hírlap közölni fogja az olvasó közönséggel azoknak a könyvboltoknak a névsorát, ahol be lehet majd szerezni a Kölcsey-Egyesület szépirodalmi kiadványait. Addig is tanácsos, ha az érdeklődők előjegyzetik magukat valamelyik helybeli könyvkereskedőnél.

— Ujra megnyit a begai hajózás. Szeptember elsőjével újra megnyit a begai hajózás. A begai zsilipek javítását munkálatait ugyanis befejezték és a folyó medrére újra megfelelő mennyiségű vizet engedtek be.

— Elkobzott hus. Jankovics Sztrul 19 éves timisoarai-temesvári lakost éjnek idején a gyárvárosi utcán tettenérte a rendőr, amikor 14 kilogramm marhahúst vitt kosarában engedély nélkül. A fiatal ember elcápta, hogy a húst Albu Janu sannicolaulmarei-nagyszentmiklósi lakostól vette. A húst elkobozták és az eljárást gazdasági szabotázs címen megindították ellene.

— Eljárás egy malom ellen. Richter Károly bacovai-bakovári malmában ellenőrzést tartottak. Ennek során megállapítást nyert, hogy a malom könyveszerint csak 1500 kilogramm gabona van a malomban, holott szemben a padlason is, meg a pincében is 2-2 vagón gabonára lettek a malontulajdonos arra hivatkozott, hogy a gabonát termelőktől vette át megöröslésre, de nem ért rá az arra, hogy minden egyes fél kisebb tétellet bevezesse. Az ellenőrzők szabotázs címen feljelentést tettek a malom ellen.

Rádió

SZEPTEMBER 4 SZOMBAT

BUCURESTI: 6.55 Hírek, reggeli zene. 12.45 Hírek. 13 A falu órája. 13.30 Hírek németül. 14 Hírek. 14.30 Műsor beszületik részére. 15.30 Könnyű zene, oroszul. 17 Zenekari előadás énekkel. 15.40 Katonák üzennek. 16.40 Hírek. 18 Felolvasás. 18.15 Sétahangverseny. 19 Hírek németül. 19.15 Bécsi zene. 19.40 Közlemények. 19.45 Hírek. 20 Két zongorás hangverseny. 20.40 Előadás. 21 Zenekar. 22 Hírek, sportesemények. 22.15 Közlemények. 22.40 Szépirodalmi közlés.

BUDAPEST I.: 6.25 Torna, zene, hírek, zene. 10 Hírek. 10.15 Szalonzene. 11.15 Hangfűzések. 11.40 Előadás. 12.10 Zenekar. 12.40 Hírek. 14 Furószonkar. 14.30 Hírek. 15 Szórakoztatás zene. 15.30 Felolvasás. 16.20 Hírek németül, románul, szlovákul, ruszinul, szerbül, magyarul. 17 Vegyes muzsika. 18 Hargkénének innen-onnan. 18.25 Hangfűzések. 18.50 Hírek. 19 Zongora. 19.15 Csevezés. 19.30 Énekszámok. 21.05 Sportközlemények. 21.30 Hangfűzések. 21.40 Hírek. 22.10 Nóták zenekisérettel. 22.50 Filmdalok. 23.45 Hírek.

Apróhirdetések

BO KATASZTRALIS hold földbirtok, aradi határban gazdasági épületekkel, nagy gyümölcsösökkel bérbeadó, esetleg feles művelésre kiadó. Közlebbit Frajji Burza vaskereskedésben Aradon. (233)

KERESKEDŐK, Iparosok. Magánfelek! időt és személyzetet takarít meg, ha elintézi valóival megbizna Doctor Vasile ügynőkséget, Arad, Alexandri-utca 5. távbeszélő 17-78. Boy-szolgálat, Információs és hirdetésügyi ügynőkség. Vállalja: csomagok, virágok stb. szállítását a város területén. **postacsomagok**, pénzek feladását, mindenemű küldönci szolgálatot elintéző, valamint: adók befizetése, forgalmi, stat. saláriji, betegsegélyző ivek megszerkesztése, igazoltatása és befizetése, számlakönyvek, 5%-os bonok láttamozása, valamint lakbérleti, adószétválasztási szerződések láttamozása és illetékes a pénzügynél, 50 lej díjért a belvárosban és 60 lejért a külvárosban. Kérvények megszerkesztése és beadása, iratok másolása és közzégyűzői láttamozása. Hirdetések újságok részére, valamint felvilágosítások minden ágban. Hetenként futár Buceurestibe. Megbízásokat nevünkben elfogad és pontosan teljesíti a Reclama hirdetőiroda is, Arad, Eminescu-utca 4., távbeszélő száma: 17-11. (223)

Keresek jól felszerelt közép birtokra önálló, több évi gyakorlattal bíró szakképzett **gazdatisztet** Ajánlatokat fizetési igény megjelölésével „gazdatiszt” jellegére a timisoarai kiadóba kérek.

MŰTÖMÉST (stoppolást), műszövést, nyakkendőfordítást, legszebben, legmegbízhatóbban készítünk. Arad, Avram Iancu-ter 2, első emelet. (228)

VAN-E üres lakása vagy butorozott szobája? Forduljon bizalommal a Doctor ügynőkséghez, Arad, Alexandri-utca 5 szám, aki annak kiadását díjtalanul közvetíti. (224)

BAROMFI-KERESKEDŐK részére kocsin való szállításhoz 4 drb. ketrec eladó. Arad, Doamna Balasa-utca 146. (1921)

RENDELLETNEK megfelelő bejárónót szeptember elsejére felfogadok. Ugyanott eladó gyermekágy sodronnyal és matraccal, valamint keresek gyermekszék. Megtekinthető d. e. 9-12 között, Arad, Aviator Georgescu-u. 5. Stern. (1920)

VALLALOM licenciát rendel, vagy magántanulók minden tantárgyból való előkészítését (korrepetálás) Timisoara III., Eneas-u. 34. (6685)

ESZTERGALYOST és lakatos-tanoncot felfogadnak. Timisoara IV., Gelu-u. 26. (6704)

NÉMET, román, francia és angol nyelvelekké a legjobb módszer szerint, jutányosan. Timisoara III., Eneas-utca 34. (6686)

TISZTI egyenruhát, jó minőségűt, közép-termetre, kifogástalan állapotban levőt sürgősen vennék. Timisoara, III., Radulescu-u. 10. 4. ajtó. (6835)

LIPOVAN Regele Ferdinand-utca 44 számú ház eladó. Érdeklődni Rancu Vasiliens, Lipovan. (4302)

GYÖNYÖRŰ briliáns fülbevalók és perzsa-szőnyegek eladók. Timisoara, I., Vasile Alexandri-u., 9. 9. ajtó. (6836)

GYERMEKKOCSI, mély, jó állapotban levő, valamint fehér sportkocsi, olcsón eladó. Timisoara, II., Eroilor dela Tisa-körút 81. (6847)

FOGTECHNIKUST, fehér fémbe kifogástalant, jó fizetéssel keresnek. Cim a timisoarai kiadóban. (6862)

CORSO-MOZI előadások 3, 5, 7, 9 kor TELEFON 38-95
 Velence kövei között. Szív ek rajongása. Nyomozás izgalma.
A szép ismeretlen
 LAURA SOLARI és Antonio Centa — Gerardo Tofano — Luigi Cimara.

MINDENES szakácsnő, 2 évi szolgálatot igazoló bizonyítvánnyal, kiscso nartartasba azonnali belépésre állást keres. Cim a timisoarai kiadóhivatalban (6769)

KIHORDÓ kocsiát azonnal felfogadunk. Havi kereset 15.000 lej. Cim: Timisoara III., Ion Vasii-u. 4. Távbeszélő 20-22. (6810)

PIANINÓT bérelnék. Ajánlatokat „Pianino” jellegére a timisoarai kiadóhivatalba kérek (5313)

ELVESZETT Kiss Olga névre szóló piros igazolvány, a IV. ker., Fröbl-utca és a módosi hid közötti utcaközben, vasárnapi reggel. Becsületes megtaláló jutalomért adja át Timisoara, IV., Ion Ghica-u. 15 szám alatt. (6896)

ARO-kert, Arad távbeszélő 24-45
 Ma bemutat. A nemzeti filmalkotás és gyógygye, pazar kiállítás
A SZIV MINDIG FIATAL
 Emil Jannings, Maria Landrock és Viktor de Kowa-val.
 Előadások 3, 5, 7 és 9 órakor a kertben.

MINDENES leányt keresnek. Timisoara, I., Regele Ferdinand-körút 6, II. emelet 14. (6897)

FIATAL molnárségét azonnal állást keres. Tormac, 366 szám. Szilágyi Lajos (6898)

KORSZERŰ dióhálo, üvegajtók, 3-ágú ablak eladó Timisoara, III., Milcovul-utca 1. A vágóhidnál. Casa Milovanu mögött. (6899)

UTCAI, butorozott szoba, fűdőszoba-használattal ágy nemű nélkül, Mária-szobor közelében kiadó. Cim a timisoarai kiadóhivatalban. (6900)

CORSO-MOZI, Arad előadások 3, 5, 7 és 9 órakor TELEFON 23-64
 Ma bemutat. Kacagialó vig áték-sorozatunk nagy szenzációja
Egy leány a kikötőben
 Amedeo Nazzari és Doris Duranti kitűnő alakítása.
 Délután 3 órakor a matiné 45 lejes egységes helyekkel.

KÜLÖNBEJARATU, butorozott szobát keres két dolgozó nő (testvérek), lehetőleg azonnal. Cim: Endresz női fodrásznál adják át, Timisoara II., 3 August-utca. (6902)

FIATAL urinó, ki a francia, román és magyar nyelvet beszéli. elmenne gyermek mellé, uri házba. Ajánlatokat „13” jellegére a timisoarai kiadóba kérek. (6881)

VARRÓNÓ mellett elhelyezkednék, vagy más hasonló állásban. Megbeszélés: Timisoara, IV., Sft. Sofia-ter 8. (6882)

IRÓASZTAL, használt, de jó állapotú, eladó. Timisoara II., Miropolitui Saguna utca 21, 3. ajtó. (6883)

KORSZERŰ, MÉLY gyermekkocsi eladó Timisoara III., Rusu Sirianu-utca 36. (6884)

UKANIA filmszínház Arad Kellemes hívős terem. Tel.: 12-32
 Ma és a következő napokon. Zsoltot tervek harsogó neveése gazolja, hogy az idény legjobb bohózata a
Macario csavargó
 A humor és ka and csúcsa. Előadások 3, 5, 7, 9 kor. ONC híradó.

KÁRPITOS munkát, utat, valamint javításokat olcsón vállalok. Házhoz is jövök. Timisoara IV., Pop de Basesti-u. 7, 6. ajtó. (6885)

ÖNÁLLÓ, ügyes varrónót azonnal felfogad Braun, Timisoara IV., Bratianu-utca 15, II. em. 45. (6886)

FIGYELEM! Keresztény, magyar család keres teljes ellátásra idősebb uriaszonyt, vagy nagyobb iskolás fiukat. Ajánlatokat „Kellemes otthon 999” jellegére a timisoarai kiadóba kérek. (6905)

55 éven felüli
sörkihordót
 (kocsist) azonnal felvesszünk. Örgyar. Timisoara.

55 ÉVEN FELÜLI bejárónót felfogadok. Timisoara III., Feldioara-utca 11, I. em. 15. (6887)

NŐI szabóságban ügyes közleányokat angol munkára felfogadnak jó fizetéssel. Bihari, Timisoara IV., Cameliei-u. 40. szám. (6901)

KIFUTÓFIUT azonnalra keresünk árukihordókat. „Regele Bonboanelor” cukorka-üzlet, Timisoara IV., Mocioni-ter, (Küttl) 1. szám. (6904)

GYERMEKKOCSI, világos, jó állapotban levő. eladó. Timisoara IV., Clemencau-körút 1. (6906)

FŐZNI TUDÓ mindenest azonnalra keresnek. Timisoara I., Gheorghe Cosbuc-utca 2, földszint, 2. ajtó. (6907)

ELADÓ sürgősen előszoba-tükör márvány asztallal, tiszta politurozott ágy, sodronnybetéttel, ágytál, szobaklozett, petróleumfűző, olcsó női cipő, selejt-papír. Timisoara, II., Mareşal Joffre-u. 7, 1. ajtó. (6908)

JÓ állapotban levő fehér gyermekágy eladó. Timisoara IV., Ioan Ghica-utca 24, 1. ajtó. (6910)

ÓTEZER lej jutalom annak, aki Timisoaran, a Caruso-utca-ban megtalált fülbevalót eljuttatja I. Caruso-u. 2, III. em. 18 szám alá, Viverca direktorhoz. (6888)

CORSO-MOZI, Arad előadások 3, 5, 7 és 9 órakor TELEFON 23-64
 Ma bemutat. Kacagialó vig áték-sorozatunk nagy szenzációja
Egy leány a kikötőben
 Amedeo Nazzari és Doris Duranti kitűnő alakítása.
 Délután 3 órakor a matiné 45 lejes egységes helyekkel.

DUNYHA, paplan-lepedők, törülközők, terítők, kézimunkák, selyemruhák erősebb termetre, cipők eladók. Timisoara, Budai Deleanu-u. 28, 2. ajtó. (6864)

ELADÓ férfibakancs, 42-es, teljesen új, goizer-gyermekbakancs, 27-es, és 2 pár, majdnem új, 37-es női cipő. Megtekinthető 8-10-ig és 2-4-ig. Timisoara, Coronini-ter, 2, I. em. 4. (6915)

SZORGALMAS, többévi gyakorlattal bíró minden, ki a háztartás minden ágában jártas, bejárónői állást keres, esetleg vendéglőbe is menne kisegíteni, napidíjért is. Timisoara III., Rusu Sirianu-u. 80. (6709)

PATHEFON, bórrel bevont, legjobb gyártmányú, férfifelöltő, sötét, koverkó, női átmeneti kabát, előszobafal., mind kifogástalan állapotban, olcsón eladó. Timisoara II., Mercur-u. 8. (6893)

UKANIA filmszínház Arad Kellemes hívős terem. Tel.: 12-32
 Ma és a következő napokon. Zsoltot tervek harsogó neveése gazolja, hogy az idény legjobb bohózata a
Macario csavargó
 A humor és ka and csúcsa. Előadások 3, 5, 7, 9 kor. ONC híradó.

PERKETE, virágos mintás, kis selyemtaska a timisoarai gyárvarosi állomás és a Belváros között elveszett. Tartalma ezüst rizsportartó, ruzs és más női pipere-apróság. Becsületes megtalálót kéri, 1000 lej jutalomért adja át Timisoara III., Odobescu-u. 18, Satorius cim alatt. (6899)

KORSZERŰ, 5- és 4-ágú csillár, 3-ajtós, tükrös és divatos gyermekszekrény, gyermekágy, jégszekrény, kihuzós német asztal, 6 székekkel, 2 karosszékekkel, stb. eladó. Timisoara III., Iris-u. 3. sz. (6894)

KEREVET (ottomán), ónémet ebédőszekrény jutányosan eladó. Timisoara, III., Regele Buzdugan-u. 113. Román temető mellett. (6889)

KERESEK azonnalra rendes bejárónót. Timisoara IV., I. C. Bratianu-u. 24, II. em. 22. (6892)

KERESEK megbízható bejárónót délután 3 óráig Jó fizetés és bánásmód biztosítva. Cim: Timisoara, Lenau-u. 10/a. A hadbírószág felé. (6890)

Ismét olcsón és jól vásárolhat a Maradék áruházban
 Timisoara, Carol-körút 5.
 Doja-utca sarok.

HASZNÁLT, vízhatlan, jó ponyvát, 3x4 méterest, keresek. Bonboneria Corso, Timisoara II., Traian-ter 7. (6895)

DIVATOS előszobafal, bronzcsillár, jeles képek, régi művi órák, karosszék, dohányzóasztalka eladók. Timisoara IV., Budai Deleanu-u. 28, 2. ajtó. (6863)

KERESÜNK 3 nagy, vagy 4 kisebb szobából álló lakást, esetleg cserélünk is. Lehet bármely városrészben kivéve Mehalát, Cim a timisoarai kiadóban. (5318)

ELVESZETT 27-én, délután, vagy este, láncmórló, 3 darab ezüst szuszú. Mária kép, Szent Antal, régi ezüstpénz, kis arany láncrészel. Megtalálójra jutalomért adja át a timisoarai kiadóban. (4303)

Textilutazók!
 Keresünk Banat és Erdély részére jól bevezetett **utazót** aki a k sebb he y-égeket is látogaja. Ajánlatokat „Jua ek” jellegére a timisoarai kiadóhivatalba kérek.

NAGY üvegtábla kerettel, 1 meter, 30 cm. hosszú és 15 kg. löször, volt matracban, nagyon jó állapotban, eladó. Timisoara, Freidorful-nou, XVII. utca 10. szám. (6909)

SEGEDMŐRÖS kerékpár (Presto-Saxonette) igen jó állapotban, olcsón eladó. Megtekinthető Resch mechanikusnál, Timisoara I., Mercy-u. (6903)

TISZTI egyenruhát, jó minőségűt, közép-termetre, kifogástalan állapotban levőt sürgősen vennék. Timisoara III., Radulescu-u. 10, 4. ajtó. (6867)

SZALAGFÜRESZ, üzemben levő, 60 cm. átmérőjű, golyóscsapággal, favázás, eladó. Megtekinthető „FIBRA”, LUGOJ, Boşei-u. 38. (4299)

KÜLÖNBEJARATU, szépen butorozott, utcai szoba, közel a sörgyári villamos megállóhoz, kiadó. Timisoara II., Scollu-u., 3. (5314)

DIAKLEÁNYT vagy tisztviselőnőt teljes ellátásra jutányosan vállal egyedülálló urinó. Cim a timisoarai kiadóban. (6746)

Felhívjuk igen tisztelt ARAGAZ veivők figyelmét arra a körülményre, hogy néhány napon belül szállítvány érkezik be a hogy az előjegyzéseket utankint sorrendben szállítjuk hához. Kérjük, hogy a gyors és zavartalan lebonyolítás érdekében mindenki várja be a hához való leszállást, mert az üzlethelyiségben személyzetihány folytán nem cserélődik a bont. **ARAGAZ-terakat, Timisoara.**

GYAKORLATTAL bíró szövönöket mechanikus szövőszékhez és scherolnóket keres Ing. Garleşteanu & Co., Timisoara IV., Gheorghe Baritiu-u. 11. (6755)

ELADÓ fekete férfi télikabát, 43-as férfi csizma, 38-as Dermata bakancs, férfi csizma-nadrág, mind nagyon jó állapotban. Arad, Ep. Radu-utca 14-16, délelőtt 11-1 óra között. (5317)

REDÖNYÖS gyermekkocsi, világos, keveset használt, elsőrendű fehér gumikkal, eladó. Timisoara IV., Fröbl-utca 36, II. emelet 25. (4298)

Veszek feltétlenül tiszta összecukható vaságyat matraccal, Cimeket „Vaságy” alatt a timisoarai-temesvári kiadóba kérek.